

Keuzedeel mbo

Verslavingszorg

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K1007

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 12-06-2018

1. Algemene informatie

D1: Verslavingszorg
Studielast
240
Beroepsvereisten
Nee
Certificaten
Nee
Gekoppeld aan kwalificatie(s)
Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers
Toelichting
Relevantie van het keuzedeel Dit keuzedeel is gericht op de beginnend beroepsbeoefenaar die kennis en vaardigheden wil inzetten om mensen met een verslaving te begeleiden. Het kan hierbij gaan om een verslaving of om comorbiditeit. Door specifieke kennis en vaardigheden op te doen, waaronder verdieping op begeleidingsvaardigheden en kennis over soorten verslavingsmiddelen, is de beginnend beroepsbeoefenaar beter in staat, om te gaan met mensen die kampen met verslavingsproblematiek. De begeleiding van de beginnend beroepsbeoefenaar sluit zoveel mogelijk aan bij de wensen en mogelijkheden van mensen met een verslaving en hiermee wordt de zelfredzaamheid, eigen regie en maatschappelijke participatie, indien mogelijk, van hen vergroot in samenwerking met naastbetrokkenen, collega's en betrokken disciplines/instanties. De beginnend beroepsbeoefenaar versterkt hiermee zijn positie op de arbeidsmarkt. Beschrijving van het keuzedeel In het keuzedeel Verslavingszorg worden kennis en vaardigheden aangeleerd om mensen met een verslaving te begeleiden. Zo leert de beginnend beroepsbeoefenaar het gebruik van verslavende middelen te signaleren en herkennen, begeleidingstechnieken toe te passen, ethisch te handelen, en om te gaan met mensen die onder invloed zijn en met mensen met ontwenningsverschijnselen. Bovendien leert de beginnend beroepsbeoefenaar onder andere over diverse verslavende middelen en gewoonten, de fasen en het ontstaan van een verslaving, en de trends en verschillende benaderingen binnen de verslavingszorg. Branchevereisten Nee Aard van keuzedeel Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Begeleiden van mensen met een verslaving

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over specialistische kennis en vaardigheden om mensen met een verslaving, zoals een alcohol-, drugs-, en/of medicijnverslaving, van alle leeftijden en met verschillende zorgvragen, te begeleiden. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt in gemiddeld tot hoog complexe situaties en moet kunnen inspelen op wisselende en onverwachte omstandigheden. Zij krijgt te maken met (onverwachte en soms snelle) veranderingen in het gedrag van de cliënt(en) en veranderingen in de (psychische) gezondheidstoestand van de cliënt(en) waarbij ze haar handelen snel moet kunnen aanpassen en zo nodig doelgericht interventies moet uitvoeren.

Omdat een verslaving een ziekte is en mensen met een verslaving destructief gedrag vertonen, kan het werken met mensen met een verslaving indruk maken op de beginnend beroepsbeoefenaar. Ook het bewaken van de eigen grenzen in de omgang met mensen met een verslaving kan complex zijn.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar biedt zelfstandig of in teamverband zorg en begeleiding. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden. Ze handelt zelfstandig en zo nodig bespreekt ze knelpunten en oplossingen met het (multidisciplinaire) team. Relevante informatie overlegt zij, met het (multidisciplinair) team en/of eindverantwoordelijken. Wanneer nodig consulteert zij deskundigen en/of schakelt ze deskundigen in.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft specialistische kennis van verslavende middelen en gewoonten, zoals alcohol, drugs, medicijnen of gamen
- heeft specialistische kennis van het effect van medicatie in combinatie met verslavende middelen, zoals drugs
- heeft specialistische kennis van de wijze waarop verslavende middelen elkaar beïnvloeden bij polygebruikers, zoals versterken, verzwakken en opheffen
- heeft specialistische kennis van het ontstaan van een verslaving
- heeft specialistische kennis van de fasen van een verslaving
- heeft specialistische kennis van ontwenningssverschijnselen van een verslaving op lichaam, geest en omgeving
- heeft kennis van de verschillende benaderingen binnen de verslavingszorg door de jaren heen, zoals de benadering vanuit het medisch model en het herstelgerichte model
- heeft specialistische kennis van en inzicht in gevolgen van leefgebieden
- heeft specialistische kennis van trends met betrekking tot verslavingen, zoals veelvoorkomend actueel gebruik van een verslavend middel
- heeft specialistische kennis van de sociale kaart voor mensen met een verslaving
- heeft specialistische kennis van ethiek m.b.t. verslaving en verslavingszorg

- kan het gebruik van verslavende middelen en gewoonten signaleren en herkennen
- kan omgaan met gedrag dat voortkomt uit het gebruik van verslavende middelen en gewoonten, zoals destructief gedrag, moeite hebben met conformeren aan normen en waarden van de maatschappij, leven in een straatcultuur en problematiek door flinke schulden
- kan specifieke gesprekstechnieken toepassen passend bij de fasen van verslaving, zoals motiverende gespreksvoering
- kan ethisch handelen m.b.t. mensen met verslavingsproblemen en naastbetrokkenen
- kan begeleidingsmethodieken toepassen, zoals CRA en herstelgericht werken
- kan omgaan met mensen met ontwenningssverschijnselen en met mensen die onder invloed zijn van verslavende middelen en gewoonten
- kan rekening houden met, en steun bieden aan naastbetrokkenen en familieleden van mensen met verslavingsproblemen
- kan reflecteren op het eigen handelen in de omgang met mensen met een verslaving
- kan de eigen grenzen bewaken in de omgang met mensen met een verslaving door tijdig signalen van persoonlijke, emotionele overbelasting ter sprake te brengen
- kan kennis van herstelondersteunende zorg toepassen